

У завданнях 1-13 та 18, 19 потрібно вибрати одну правильну відповідь

1. Віднайдіть речення з прямою мовою.

- 1 Ми за дітьми йдемо до жінки, запитуємо: «Хто посадив цю тополю? Чи давно вона росте тут?»
- 2 Передай Андрію, хай би зайшов під вечір.
- 3 Не говори печальними очима те, що бояться вимовить слова.
- 4 Кажуть, мудрість приходить з роками.

2. Оберіть рядок, у якому схема відповідає реченню.

- 1 «Чи ж буває Україна без верби й калини?» – дивуються наші земляки.
„П?“: а
- 2 «Прощайте, люди добрі! Прощайте! – голосно прощався з козаками бранець, - Мені, мабуть не судилося уже повернутися в рідні краї».
«П» – а – «П»
- 3 «Ой на морі хвиля грала, - сумно дівчина співала, – у долині роса впала, на калині поламала цвіт».
«П, – а, – п».
- 4 А весна говорила: «Послухай мене! Все кориться міцній моїй владі».
«А»: П.

3. Прочитайте речення: „А що, коли я й справді мавка лісова?“ - запитала дівчина грайливо. Віднайдіть правильний варіант його заміни на речення з непрямою мовою.

- 1 Дівчина грайливо запитала, а що, коли я й справді мавка лісова.
- 2 Дівчина грайливо запитала, а що, коли вона й справді мавка лісова.
- 3 Дівчина грайливо запитала, що вона й справді мавка лісова?
- 4 А що, коли вона й справді мавка лісова, дівчина грайливо запитала.

4. Оберіть складносурядне речення.

- 1 Тихо в садку, тихо в місті, бо пізня година.
- 2 Дивись, я сміюсь, коли серце ридає...
- 3 Куди голка, туди й нитка.
- 4 Море лютувало, але сила хвиль ще відставала від сили вітру.

5. Складносурядне речення утвориться, якщо серед варіантів продовження речення *Надвечір хмари опустилися нижче... обрати...*

- 1 ...закриваючи останні сонячні промені.
- 2 ...почав накрапати дощ.
- 3 ...а тополі над селом повищали.
- 4 ...щоб прискорити прихід ночі.

6. Оберіть складносурядне речення, між частинами якого треба поставити крапку з комою.

- 1 Ся розмова лишила в мені якийсь гіркий несмак але миритись, брати назад свої слова у мене не було бажання.
- 2 В'ється смуга сірого бетону під крилом могутнім літака і Бориспіль вечоровий тане в повені зеленій вишняка.
- 3 Подекуди з-поміж верб та садків виринають білі хати та чорніють покрівлі високих клунь.
- 4 Чи то не відчувають механічного пульсу чи, може, їхня увага й думка зайняті іншим.

Прочитайте речення, виконайте завдання 7-8.

Вони ввійшли в дощову хмару (1) і потоки води хлинули на них (2) а пасма туману обвили неначе велетенські полотнища. За хвилину хмара зсунула (3) і їх осліпило сонце (4) проте холод продовжував дошкуляти... Вони зрідка перестрибували через калюжі (5) а довкола яріла зелена трава (6) і куці стояли в блискучих краплинах.

7. Кому НЕ треба ставити на місці цифри...

- 1 2
- 2 3
- 3 5
- 4 6

8. Тире треба поставити на місці цифри...

- 1 1
- 2 2
- 3 4
- 4 6

9. Віднайдіть рядок, де НЕ правильно визначено тип складнопідрядного речення.

- 1 Туман тоді стояв такий густий, що крайма вкрив і землю, і Дніпро. – Підрядне з'ясувальне
- 2 Хочеться полетіти туди, де мріють сиві обрії понад лісами та луками. – підрядне обставинне місця
- 3 Я люблю їхати в поле тоді, як нива зеленіють та хвилюються зеленими хвилями. – Підрядне обставинне часу.
- 4 Сонця виходять із своїх орбіт, щоб нас ogrіти у благій гостині. – Підрядне обставинне мети.

10. Оберіть речення, у якому правильно розставлені розділові знаки.

- 1 Там, де зорі сяють з-за гори над водою гнуться явори.
- 2 У селі, де немає молоді, немає майбутнього.
- 3 Хотілось би знати не що він сказав, а як він сказав.
- 4 Щоб не пекло чуже сонце, не топтали люди, і квіткою, й калиною, цвісти над ним буду.

11. Позначте речення, що відповідає схемі [...], (...).

- 1 Перемагає не той, у кого меч гостріший і більший полк, а той, хто дужче вірить у перемогу.
- 2 Часто сняться твої килими білосніжні і медвяністі, де тоненькі шершаві бджоли колихаються на вітрах.
- 3 Де громи гриміли смертю огняною, зливи прошуміли сивою стіною.
- 4 Тоді, коли ниви зеленіють та хвилюються зеленими хвилями, я люблю їхати на поле.

12. Визначте безсполучникове складне речення.

- 1 Уже зоря золоторога, де полинами зацвіло, кладе огненні пороги своє сивіюче крило.
- 2 Дмитрик увійшов у голубі жита, і вони накрили його прогрітими хвилями.
- 3 Сонце зайшло, степові озера на якийсь час стали темно-червоним.
- 4 Розгинаю спину, а сонце б'є мені у вічі, а тато і мама дивляться на мене, посміхаються.

13. Визначте безсполучникове складне речення між частинами якого потрібно поставити тире.

- 1 Людство не усвідомить себе як єдине ціле не буде йому добра.
- 2 Налагодь струни золоті весна бенкет справляє.
- 3 І досі сниться під горою між вербами та над водою біленька хаточка.
- 4 Пройдуть зливи замовкнуть грози задрімають вітри на ланах.

У завданнях 14 – 17, 20 потрібно встановити відповідність

14. Установіть відповідність між способом передачі чужого мовлення та прикладом.

<i>Спосіб передачі чужого мовлення</i>		<i>Приклад</i>	
1	пряма мова	А	За словами І.Кочерги, «береться мудрість не із заповітів, а із шукань і помилок гірких».
2	непряма мова	Б	«Ось і принесли нам лебеді на крилах життя», – говорить до неба і до землі мій дід Дем'ян.
3	діалог	В	Я сказала йому, що прийду, та вночі заблудила в саду.
4	цитата	Г	Недобра мова йшла про побратима, а ти мовчав і знизував плечима.
		Д	– Добридень дідусю! – вітається хлопчик. – Добридень, синку! – радіє дід. – Сідай, я тебе яблучком почастую з медом.

15. Установіть відповідність між частинами безполучникового складного речення.

<i>Початок речення</i>		<i>Закінчення речення</i>	
1	Вітерець дихнув –...	А	... над ними угорі-пташиний спів.
2	Раптовий сніг упав на землю, завис нечутно на гілках, ...	Б	... садами молодими шумлять вітри.
3	Ми застигли: ...	В	...забіліла сосен зелень у неполоханих гайках.
4	Дерева розпускають сонні віти,...	Г	... жовта комишина, надломлена на самій середині, так жалібно, так сумно заспівала.
		Д	... в білий світ широкий вилітає красень журавель.

16. Установіть відповідність між видом підрядності та реченням.

<i>Вид підрядності</i>		<i>Речення</i>	
1	однорідна підрядність	А	Люди охоче погоджуються з тим, що їм твердить приятель, проте наперед відкидають те, про що говорить не симпатична для них особа або супротивник.
2	неоднорідна підрядність	Б	Вже було за південь, коли минули ліс і виїхали на чистий степ, що легенько підіймався вгору.
3	послідовна підрядність	В	Нехай не знає втоми та рука, що добре зерно в добру землю сіє, що зневажає чорні суховії і щедра, як напровесні ріка.
4	змішаного типу	Г	Щоб стати гарним співрозмовником, насамперед оволодійте всебічними знаннями, опануйте здобутками науки, літератури, мистецтва.
		Д	Нове свято вже радувало тим, що було тепло, що зеленіли дерева, що весело щебетали пташки.

17. Установіть відповідність між складнопідрядним реченням та видом підрядної частини.

<i>Вид підрядної частини</i>		<i>Речення</i>	
1	з'ясувальне	А	На серці було так легко, як часом у малої дитини гарного погідного ранку.
2	мети	Б	Людська душа втрачає дивоцвіт, коли любов її не зігрівас.
3	умови	В	Калину часто садять біля колодязя, щоб вода була здоровою і смачною.

4	порівняльне	Г	Над голубими вітряками плив журавлиний караван, що кликав у дорогу.
		Д	Я не збагну ніколи, як вмістилося життя в маленькім слові хліб.

18. Укажіть складне речення із сурядним і підрядним зв'язками.

- 1 Настрій помітно покращав: зникла ота внутрішня пригніченість, яку не приховаєш від людей.
- 2 Постановник не осипав Ярославу компліментами, він після роботи тільки потиснув їй руку, але цей мовчазний потиск руки був для неї дорожчий за слова.
- 3 Розвалювалася темрява, коли з-під неї виходила земля і вилітав жайворонок.
- 4 Пташки замовкли, трави стихли, лише берези сколихнулись, лише вербиці поклонились, та вітер золотим од дерева до дерева почав шпурляти, кружляючи червоне.

19. Укажіть текст.

- 1 Ліс іще дрімає.
- 2 Нема нічого милішого за рідну землю. Без сім'ї людство обійтися не може, якщо воно не хоче приректи себе на здичавіння. Дрібні осінні дощики зовсім не схожі на літні грози. Вони йдуть безперестанку.
- 3 Уже відтала земля. Оживає травичка і тягне до сонця свої зелені вушка. Вона прислухається до жайворонкової пісні, що лється з теплого голубого неба. Стовбурами дерев починають бродити цілющі соки.
- 4 То, певне мені чудернацький базар: під небом, у чистому полі, для різних людей продавалися різні Долі.

20. Змодельуйте текст, розставивши речення у правильній послідовності.

Номер в тексті		Речення	
1	1	А	Я прислухаюся до їхнього співу, і мені хочеться полетіти за лебедями, тому й підіймаю руки, наче крила.
2	2	Б	Вони летять і струшують на землю бентежні звуки далеких дзвонів.
3	3	В	Прямо над нашою хатою пролітають лебеді.
4	4	Г	Дід говорить, що так співають лебедині крила.
		Д	І радість, і смуток, і срібний передзвін дедалі більше огортають мене своїм снуванням.

ВАРІАНТ 2

У завданнях 1-13 та 18, 19 потрібно вибрати одну правильну відповідь

1. Віднайдіть речення з прямою мовою.

- 1 Брат сказав: «Я йду до міста, а ти залишайся вдома».
- 2 Усе іде, але не все минає над берегами вічної ріки.
- 3 Вгамуйся, думко, не літай так буйно.
- 4 Лелеки щовесни прилітали, виводили діток, знову відлітали.

2. Оберіть рядок, у якому схема відповідає реченню.

- 1 «Невже оце та гречка, – кажу до Духновича, – що так біло нам цвіла у Чугуєві?»
«П» – а – « П»
- 2 «Учителю, я каюсь, що не послухав тебе.» – промовив князь тихо, з болем. А: «П».
- 3 « Ні, не клич мене, весно, – казала я їй, – не чаруй і не ваб даремне».
«П, – а, – п».
- 4 Як подумав тоді: «Тіні коротшають так само непомітно, як і людське життя». «П,» – а.

3. Прочитайте речення: «В основу мого малюнка покладено епізод із життя Тараса Шевченка.» - розповідає Василь Касіян. Віднайдіть правильний варіант його заміни на речення з непрямою мовою.

- 1 Василь Касіян розповідає, що в основу мого малюнка покладено епізод із життя Тараса Шевченка.
- 2 В основу його малюнка покладено епізод із життя Тараса Шевченка, розповідає Василь Касіян.
- 3 В основу малюнка Василя Касіяна покладено епізод із життя Тараса Шевченка.
- 4 Василь Касіян розповідає, що в основу його малюнка покладено епізод із життя Тараса Шевченка.

4. Оберіть складносурядне речення.

- 1 Червонобоким яблуком округлим скотився день, і ніч повільним помахом руки широкі тіні чорним пише вуглем.
- 2 Настав той час, коли треба було всім братись до роботи.
- 3 Моя душа ніколи не забуде того дарунку, що весна дала...
- 4 Народна мудрість твердить: грудень рік кінчає, справжній зимі двері відчиняє.

5. Складносурядне речення утвориться, якщо серед варіантів продовження речення *Пожовкло листя на деревах... обрати...*

- 1 ...коли настала осінь.
 - 2 ...і опадало від кожного подиху вітру.
 - 3 ...і все частіше небо затягують важкі хмари.
- ...мов фарбою облиті стоять ліси.

6. Оберіть складносурядне речення, між частинами якого треба поставити крапку з комою.

- 1 Минуло кілька недовгих хвилин і вони сиділи поруч над водою у гущавині дикого терника на камені.
- 2 Річка широка та глибока, а вода в ній синя та чиста і котиться вона, виблискуючи та шумуючи.
- 3 Де-не-де біля вирв сивіє безводний полин і кущиться пахучий чебрець.
- 4 На тому боці, ген під обрієм примостилося село а над ним посоталися угору сірими верболозами дими з коминів.

Прочитайте речення, виконайте завдання 7-8.

*Стою на березі річки (1) а над водою щільне покривало туману утворює білу завісу.
В лісі ще стоїть імла (2) але верхівки дерев уже засвітитися смарагдовим сяйвом.
Повітря вологе (3) і на лісових квітах(4) та листочках дерев поблискують крапельки роси.
Зійшло сонце (5) і прокинулися пташки. В траві засюрчали цвіркуни (6) і загув перший джміль.*

7. Кому НЕ треба ставити на місці цифри...

- 1 1
- 2 2

- 3 3
4 6

8. Тире треба поставити на місці цифри...

- 1 1
2 2
3 4
4 5

9. Віднайдіть рядок, де НЕ правильно визначено тип складнопідрядного речення.

- 1 Ви знаєте, як липа шелестить у місячні весняні ночі? – підрядне обставинне способу дії
- 2 Якби б наша пам'ять починалася чимось жахливим, ми просто не змогли б жити. – підрядне обставинне умови
- 3 Раптом доріжка стала така вузька, що зелене гілля вгорі сходилося докупи й закривало небо. – підрядне означальне
- 4 Мені розповіли, що того літа під час грози блискавка підпалила хату. – підрядне з'ясувальне

10. Оберіть речення, у якому правильно розставлені розділові знаки.

- 1 Під небом соковитим і дзвінким, де ходить вітер теплий і рум'яний вони будують променистий дім.
- 2 Ці місяці стали дорогими для них тому що, тут ходили їхні хлопці, тут заліковували свої рани, писали дівчатам листи.
- 3 З моря набігла хвиля з білими густими гребенями і почала, ніби танцювати навколо човна.
- 4 На небі раптом зашуміло і загуло, неначе сосновий ліс на вітрі.

11. Позначте речення, що відповідає схемі (...), [...].

- 1 Весною пробуджується земля і вибухає барвами, які завжди хвилюючими снами входять у життя людини.
- 2 І все, куди не йду, холодні трави сняться.
- 3 Коли в людини є народ, тоді вона уже Людина.
- 4 А мамина колискова звучить найніжнішою музикою і тоді, коли посрібляться наші скроні.

12. Визначте безсполучникове складне речення.

- 1 Стара верба од старості зомліла, забула, що сказав їй водяник.
- 2 В поля виходжу і здається бачу і цвіт очей, і посмішку гарячу.
- 3 На дубі довго не розпускаються бруньки, зате довго восени дуб не ронить свого листя.
- 4 Вночі несподівано подув північний вітер, небо скоро затягло хмарами.

13. Визначте безсполучникове складне речення між частинами якого потрібно поставити тире.

- 1 Прийде вечір всі вулиці в селі аж гудуть піснями.
- 2 І досі сниться під горою, меж вербами та над водою, біленька хаточка.
- 3 Місяць на небі зіроньки сяють тихо по морю човен пливе.
- 4 Волошки мружать очі голубі колише вітер ниву смарагдову.

У завданнях 14 – 17, 20 потрібно встановити відповідність

14. Установіть відповідність між способом передачі чужого мовлення та прикладом.

Спосіб передачі чужого мовлення		Приклад	
1	пряма мова	А	– А тепер, – сказав дід, – тепер тобі завдання. Бачив, з якої кладки я рибалив? Зроби собі таку саму. – Та... та я... не вмю, – розгублено сказав Шурик.

			– У невмілого руки не болять. Я підкажу, не хвилюйся
2	непряма мова	Б	«М'ята, – прошепотіла Леся. – Зійшла холодна м'ята».
3	діалог	В	Мислив я, що кожне серце має інший ритм одмінний, інший біль і іншу радість, інший стук і іншу кров.
4	цитата	Г	Люба попросила Михайлика зайти до них в гості після ковзанки.
		Д	Один із налюбленіших народних героїв – козак Голота, який «не боїться ні вогню, ні меча, ні третього болота».

15. Установіть відповідність між частинами безсполучникового складного речення.

<i>Початок речення</i>		<i>Закінчення речення</i>	
1	Тихо проходив я лісом, ...	А	... мої дитячі дні тікають швидко, як малі ягнята.
2	Фортуна все-таки примхлива:...	Б	... садками ніч крадеться у село.
3	І чула я:...	В	... зелене листя рясне шепотіло круг мене.
4	Бузково пахне вечорова тиша,...	Г	... то усміхнеться вона людині сонечком, то надовго залишається холодною й байдужою до її долі.
		Д	... верби сплакували листям.

16. Установіть відповідність між видом підрядності та реченням.

<i>Вид підрядності</i>		<i>Речення</i>	
1	однорідна підрядність	А	Ніколи не треба забувати про своє призначення і завжди пам'ятати, що митці покликані народом для того, аби показати світові насамперед, що життя прекрасне, що само по собі воно є найбільшим, найвеличнішим з усіх мислимим благ.
2	неоднорідна підрядність	Б	Зайнявши місце в машині, пасажир чемно поздоровкався до таксиста і з привітністю у голосі запитав, чи йому, водієві, дорога достатньо знайома.
3	послідовна підрядність	В	З невеселою радістю, що пробивалася крізь усі тривоги, я вискочив на весняну вулицю, де кожна калюжа тримала в собі клапоть сонця.
4	змішаного типу	Г	Рівні поля нагадували б степ, якби не той великий ліс, що тягнеться по західній стороні села і творить зелений поперек широкої площини, щоб обмежити її розмах.
		Д	Пишіть листи і надсилайте вчасно, коли їх ждуть далекі адресати, коли є час, коли немає часу і коли навіть ні про що писати.

17. Установіть відповідність між складнопідрядним реченням та видом підрядної частини.

<i>Вид підрядної частини</i>		<i>Речення</i>	
1	з'ясувальне	А	Коли б у людства не було фантазій, було б стократ на світі важче жити.
2	мети	Б	А тепер у серці щось тремтить і грає, як тремтить на сонці гілка золота.

3	умови	В	Козакам не треба було нагадувати про козацьку славу, бо вони самі цю славу творили.
4	порівняльне	Г	Людині треба, щоб її робота залишалася після неї самої жити.
		Д	Ми ловили сонця теплі промінці, щоб вони медово стигли у руці.

18. Укажіть складне речення із сурядним і підрядним зв'язками.

- 1 Серце жде, світліє голова, а десь на вибитій толоці буднів оджурилися мої слова.
- 2 Коли поговориш з людиною по душах, воно одразу щось там і зворухнеться: серце не кам'яне!
- 3 Над нами зумляли комарі, біля нас спросоння коли-не-коли схлипувала річечка, а над усім світом протікала зоряна імла.
- 4 Ти до мене прийшла не із казки чи сну, і здалося мені, що стрічаю весну.

19. Укажіть текст.

- 1 Найпрекрасніша мати щаслива, найсолодші кохані уста, найчистіша душа незрадлива, найскладніша людина проста.
- 2 Широко простяглася земля нашої України. Величезні її багатства. Від краю до краю на її просторах буйно колоситься золотиста пшениця, зеленіють безмежні поля цукрових буряків. Любо вітають нас золотими шапками стрункі соняшники, висока зелень пишної кукурудзи. Запавні сади оточують наші міста і села.
- 3 Кутя – смачна й поживна страва з виплеканого дбайливими господарями зерна. Сьогодні Михайлівська дзвіниця перетворилася на міські куранти із щогодинним музичним супроводом. Сошенко був надзвичайно гуманною, порядною і доброю людиною.
- 4 Серед величезного багатства української народної творчості народні прислів'я та приказки займають важливе місце.

20. Змоделюйте текст, розставивши речення у правильній послідовності.

<i>Номер в тексті</i>		<i>Речення</i>	
1	1	А	Нестора часто називають літописцем.
2	2	Б	І не просто першим професійним істориком Русі, а батьком усієї нашої історії.
3	3	В	Нестор прийшов до Києво-Печерської лаври сімнадцятилітнім юнаком і назавжди залишився тут.
4	4	Г	Це так, він справді вів літопис, але правильніше називати його письменником, істориком.
		Д	Адже Нестор був надзвичайно освіченою людиною, добре знався і на давньоруських, і на іноземних літописах, які читав в оригіналі.

Відповіді до тестових завдань.
(за кожне співпадіння з ключем +10 балів)

Завдання	Варіант 1	Варіант 2
1	А	А
2	В	В
3	Б	Г
4	Г	А
5	В	В
6	Б	Б
7	Г	Г
8	А	Г
9	А	А
10	Б	Г
11	Б	Б
12	В	Г
13	А	А
14	1-Б, 2-В, 3-Д, 4-А	1-Б, 2-В, 3-А, 4-Д
15	1-Г, 2-В, 3-Д, 4-А	1-В, 2-Г, 3-А, 4-Б
16	1-Д, 2-А, 3-Б, 4-А	1-Д, 2-В, 3-Г, 4-А
17	1-Д, 2-В, 3-Б, 4-А	1-Г, 2-Д, 3-А, 4-Б
18	В	Г
19	В	Б
20	1-В, 2-Б, 3-Г, 4-А	1-А, 2-Г, 3-Б, 4-Д